

SPIS ILUSTRACJI

1. Pieter Bruegel Starszy <i>Malarz i znawca</i> , 1561. Londyn, Zb. V. Korda. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	22
2. Marcus Geraerts <i>Troski malarza</i> , 1577. Paryż, Luwr. (Fot. Luwr)	23
3. Juan Moreno Tejada <i>Doskonałość pędzla i dłuta</i> , 1804. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	29
4. Franciszek Kostrzewski <i>Nędza malarzy</i> , 1853. Warszawa, Muz. Narodowe. (Fot. Muzeum)	41
5. Hieronim Bosch <i>Autoportret</i> . Arras, Biblioteka. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	45
6. Hieronim Bosch <i>Leczenie głupoty</i> . Madryt, Prado. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	47
7. Hieronim Bosch <i>Okręt głupców</i> . Paryż, Luwr. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	49
8. Hieronim Bosch <i>Święty Jan na Patmos</i> (fragment rewersu). Berlin-Dahlem, Muzeum. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	51
9. Hieronim Bosch <i>Wóz siana</i> . Madryt, Prado. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	52
10. Hieronim Bosch <i>Syn marnotrawny</i> (fragment). Rotterdam, Museum Boymans. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	53
11. Hieronim Bosch <i>Kuszenie św. Antoniego</i> (fragment). Lizbona, Muzeum. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	56
12. Pieter Bruegel Starszy <i>Rzeź niewiniątek</i> , 1565. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	68
13. <i>Rzeź niewiniątek</i> (fragment il. 12)	69
14. Pieter Bruegel Starszy <i>Powrót stada</i> , 1565. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	72
15. Pieter Bruegel Starszy <i>Śmierć Ikara</i> , 1557. Bruksela, Musée des Beaux Arts. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	75
16. Pieter Bruegel Starszy <i>Droga Krzyżowa</i> , 1564. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum. (Fot. Alpenland)	77
17. Pieter Bruegel Starszy <i>Dwie małpy</i> , 1562. Berlin, Staatliche Museen. (Fot. Staatliche Museen)	80
19. Pieter Bruegel Starszy <i>Walka Karnawalu z Postem</i> , 1559. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum. (Fot. Wolfrum)	82
19. Pieter Bruegel Starszy <i>Posępny dzień</i> , ok. 1565. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum. (Fot. Wolfrum)	84
20. Pieter Bruegel Starszy <i>Krajobraz zimowy</i> , 1563. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum (Fot. Alpenland)	86
21. Pieter Bruegel Starszy <i>Wesele chłopskie</i> , 1566. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum (Fot. Wolfrum)	89
22. Pieter Bruegel Starszy <i>Nawrócenie Szawła</i> , 1567. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum (Fot. Alpenland)	91
23. Pieter Bruegel Starszy <i>Ślepcy</i> , 1568. Neapol, Museo di Capodimonte (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	94
24. Pieter Bruegel Starszy <i>Tryumf śmierci</i> (fragment) 1561—62. Madryt, Prado (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	99
25. Jan Vermeer van Delft <i>Widok Delft</i> , ok. 1658. Haga, Mauritshuis (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	106

26. Jan Vermeer van Delft <i>Uliczka</i> , ok. 1658. Amsterdam, Rijksmuseum (Repr. Z. Tomaszewska)	113
27. Jan Vermeer van Delft <i>Magdalena pod krzyżem</i> . Otley, Zb. Fawkesa (Repr. Z. Tomaszewska)	118
28. Jan Vermeer van Delft <i>Młoda kobieta z fletem</i> , ok. 1664. Waszyngton, National Gallery of Art (Repr. Z. Tomaszewska)	120
29. Jan Vermeer van Delft <i>Pani w czerwonym kapeluszu</i> . Waszyngton, National Gallery of Art (Repr. Z. Tomaszewska)	121
30. Jan Vermeer van Delft <i>List miłosny</i> , ok. 1660. Amsterdam, Rijksmuseum (Repr. Z. Tomaszewska)	123
31. Jan Vermeer van Delft <i>Pracownia artysty</i> , ok. 1665. Wiedeń, Zb. Czernina.	125
32. Jan Vermeer van Delft <i>Astronom</i> , 1668. Paryż, Zb. E. Rothschilda (Repr. Z. Tomaszewska)	129
33. Pieter Lastman <i>Ofiara w Lystrze</i> , 1614. Obraz zaginiony	138
34. <i>Ofiara w Lystrze</i> (fragment il. 33)	139
35. Rembrandt Rysunek wg obrazu Lastmana <i>Ofiara w Lystrze</i> . Paryż, Luwr, d. Zb. Bonnata Fot. Frankstein)	140
36. Pieter Lastman <i>Gniew Abaswerusa na Hamana</i> , 1618. Warszawa, Muzeum Narodowe (Fot. Z. Tomaszewska)	142
37. <i>Gniew Abaswerusa na Hamana</i> (fragment il. 36. Fot. E. Kozłowska-Tomczyk)	143
38. Pieter Lastman <i>Orestes i Pylades</i> , 1614. Amsterdam, Rijksmuseum (Fot. Rijksmuseum)	145
39. Rembrandt <i>Studio</i> , 1627. Boston, Muzeum. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	154
40. Rembrandt <i>Hendrickje pozuje Rembrandtowi</i> , 1652. Glasgow, Corporation Art Gallery (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	165
41. Rembrandt <i>Pejzaż z miłosiernym Samarytaninem</i> , 1638. Kraków, Muzeum Narodowe (Fot. Muzeum)	172
42. Rembrandt <i>Autoportret</i> , 1627. Warszawa, Muzeum Narodowe	174
43. Rembrandt <i>Lisowczyk</i> , 1655. Nowy York, Zb. Fricka	177
44. Rembrandt <i>Portret Tytusa</i> , 1656—57. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum.	178
45. <i>Lisowczyk</i> (fragment il. 43)	179
46. Rembrandt <i>Autoportret z otwartymi ustami</i> , 1628. Indianapolis, Clowes Found (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	181
47. Roelandt Savery <i>Jeźdźcy polscy</i> . Paryż, Luwr (Fot. Franceschi)	183
48. Roelandt Savery <i>Jeźdźcy</i>	185
49. Roelandt Savery <i>Dwaj jeźdźcy</i> . Zb. F. Lugta	185
50. Stefano della Bella <i>Typy polskie</i> . Wiedeń, Albertina. (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	187
51. jak wyżej	187
52. Stefano della Bella <i>Jeździec polski</i> . Wiedeń, Albertina (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	189
53. jak wyżej	189
54. Stefano della Bella <i>Koń polski</i> . Wiedeń, Albertina (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	189
55. Rembrandt <i>Syn marnotrawny</i> , 1668—69. Leningrad, Ermitaż (Fot. Ermitaż)	199
56. Lenaert Bramer <i>Sąd Salomona</i> , 1645. Obraz zaginiony (Fot. Muzeum Narodowe w Warszawie)	208
57. Nicolas Poussin <i>Sąd Salomona</i> (wg miedziorytu C. Agricoli) (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	209
58. Pieter de Grebber <i>Cymon i Ifigenia</i> , 1639. Warszawa, wł. prywatna (Fot. W. Wolny)	215
59. <i>Cymon i Ifigenia</i> (fragment il. 58)	217
60. jak wyżej	220
61. jak wyżej	221

62. Constantijn van Renesse <i>Odwiedziny Satyra w chacie wieśniaczej</i> , 1653. Warszawa, Muzeum Narodowe (Fot. E. Kozłowska-Tomczyk)	226
63. <i>Odwiedziny Satyra w chacie wieśniaczej</i> (fragment il. 62)	227
64. jak wyżej	229
65. jak wyżej	230
66. Constantijn van Renesse <i>Koncert rodzinny</i> . Wiedeń, Zb. Czernina (Fot. Wolfrum)	232
67. Constantijn van Renesse <i>Scena przed karczmą</i> . Waszyngton, Corcoran Gallery of Art, Zb. W. A. Clarka (Fot. Corcoran Gallery)	233
68. Jan de Bray <i>Achilles wśród córek Lykomedesa</i> , 1664. Warszawa, Muzeum Narodowe (Fot. Muzeum)	238
69. Jan de Bray <i>Achilles wśród córek Lykomedesa</i> , szkic, 1664. Berlin, Kupferstichkabinett (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	239
70. Hans Memling <i>Sąd Ostateczny</i> , 1471, tryptyk zamknięty. Gdańsk, Muzeum Pomorskie	244
71. jak wyżej, skrzydło tryptyku	246
72. jak wyżej	247
73. jak wyżej, tablica środkowa	249
74. Jacques Callot <i>Święta Rodzina przy posiłku</i> , miedzioryt, 1628 (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	253
75. <i>Święta Rodzina</i> . Studzianna (pow. opoczyński), kościół Filipinów (Fot. Prac. Fot. IS PAN)	255
76. <i>Święta Rodzina</i> , drzeworyt, 1671. Miedniewice (pow. błoński), kościół parafialny (Fot. Prac. Fot. IS PAN)	258
77. Jan Golisewicz <i>Święta Rodzina</i> , płyta ołowiana, 1678 (fotografia odwrócona) (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	259
78. Marcin Kober <i>Portret Stefana Batorego</i> , 1589, Kraków, kościół Misjonarzy (Fot. Prac. Fot. IS PAN)	266
79. <i>Płaszczanica ks. Jeremiego Mobyły</i> , haft, 1606 (Przerys). Suczawica, klasztor (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	267
80. Rafael Baltazar Castiglione, 1515—16. Paryż, Luwr (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	272
81. Rembrandt Rysunek wg <i>Baltazara Castiglione Rafaela</i> , 1639. Wiedeń, Albertina (Repr. Prac. Fot. IS PAN)	273
82. Rafael <i>Portret nieznanego młodzieńca</i> , ok. 1516. Obraz zaginiony (Fot. Muzeum Narodowe w Krakowie)	276
83. Anthonis van Dyck Szkic wg krakowskiego obrazu Rafaela, 1621—27. Chatsworth	277
84. Paulus Pontius <i>Autoportret Rafaela</i> , sztych wg krakowskiego obrazu (Fot. H. Romanowski)	279
85. Jan Lievens <i>Autoportret?</i> Kraków, Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu (Fot. S. Kollowca)	281
86. Tycjan <i>Portret dziewczyny w futrze</i> , ok. 1556. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum (Fot. Wolfrum)	282
87. Henryk Rodakowski <i>Portret Leonii Blühdorn</i> , 1871. Warszawa, Muzeum Narodowe (Fot. Prac. Fot. IS PAN)	283
88. Peter Paul Rubens <i>Portret Heleny Fourment w futrze</i> , 1630—31. Wiedeń, Kunsthistorisches Museum (Fot. Wolfrum)	286

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI

Jan Białostocki — Wspomnienie o Michale Walickim	5
Od autora	12
Nota wydawnicza	13

I

Z dziejów pewnej legendy	17
--------------------------	----

II

Hieronima Boscha dialog ze światem	43
Bruegel	62
Vermeer	103
Lastmaniana	135
Rembrandt wśród swoich i obcych	151
Rembrandt w Polsce	170
Syn marnotrawny	196
Nieznane dzieło Lenaerta Bramera	205
Pieter de Grebber ilustratorem Boccaccia	214
Nieznany obraz C. D. Renesse'a	225
Nieznany obraz Jana de Bray w Muzeum Narodowym w Warszawie	236

III

Piotr Wielki przed ołtarzem Memlinga	243
Ludowy refleks sztuki Callota	252
Z zagadnień pozy portretowej	265
Kolorowa namiętność	290
Spis ilustracji	293